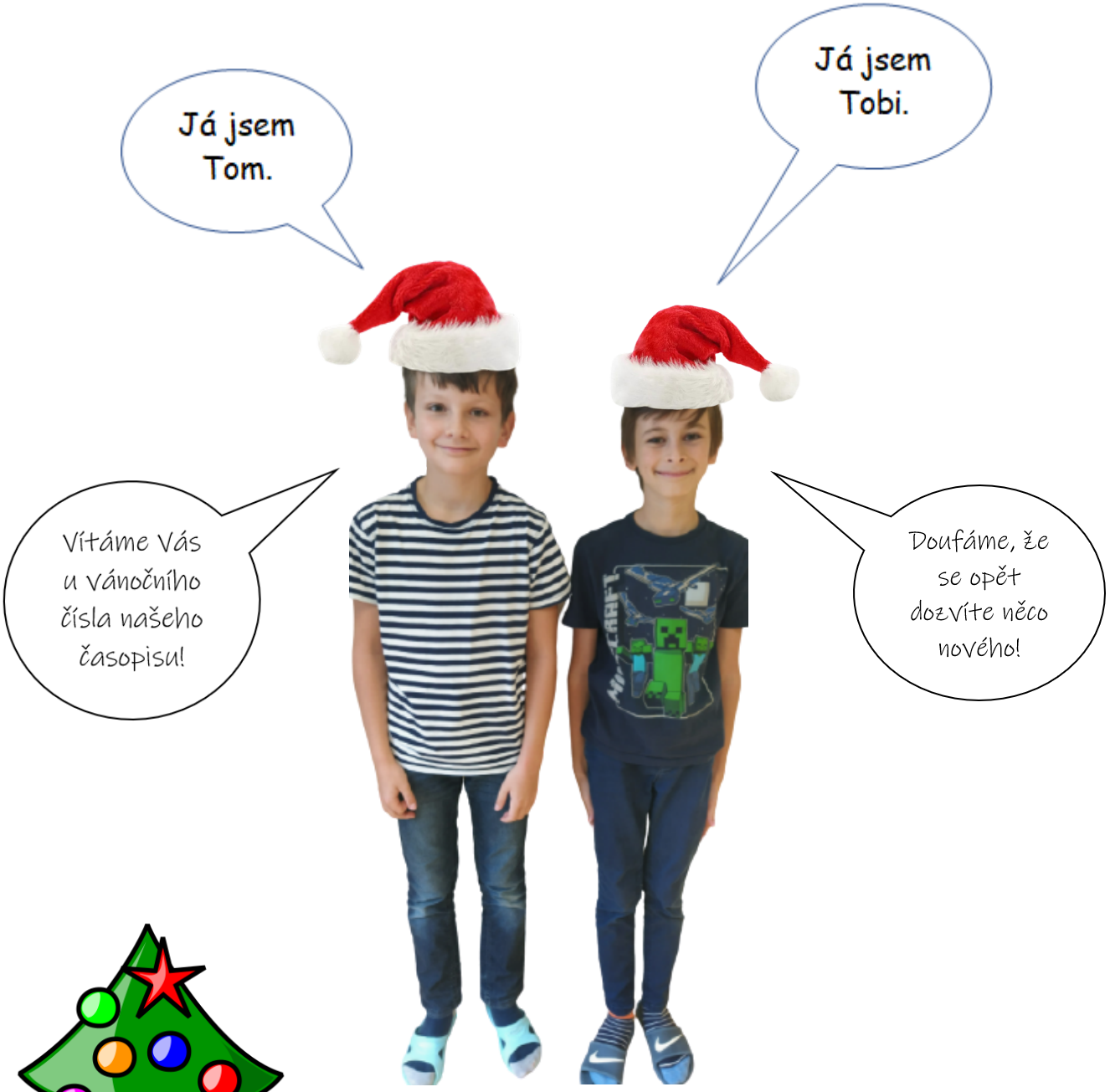
VŠEVĚDOUCÍ SPIRÁLA

Časopis pro zvídavé děti

zima 2021

Tým redaktorů

Přejeme příjemné čtení!

SLAVÍME VÁNOCE

Není snad nikdo, kdo by se netěšil na Vánoce. Ale víte, že…

…se Štědrý den slavil ještě dřív, než se Ježíšek v Betlémě narodil?

Lidé dříve uctívali slunce jako boha. Byli smutní, když se na podzim začal krátit den, protože se báli dlouhé zimy. Když se opět začaly prodlužovat dny, věděli, že se slunce opět vrací a slavili svátek slunovratu. Až s příchodem křesťanství se místo svátku slunovratu začal slavit den božího narození.

…se dřív u nás nestrojil na Vánoce stromeček, ale stavěl betlém?

Některé betlémy byly chudé, jenom jesličky s Ježíškem, pannou Marií a Josefem, za nimi vůl a osel, kteří tehdy svým dechem zahřívali Ježíška. Jiné zase pokrývaly celou stěnu. K nejslavnějším našim betlémům patří třebechovický mechanický betlém. Celý betlém včetně mechanismu byl vytvořen ze dřeva před více než sto lety.

…vánoční stromeček k nám přišel z Německa?

Ten první se objevil v Praze roku 1820. Potom jej strojili ve městech a časem se tento zvyk ujal i na vesnicích. Dnes nenajdete dům nebo byt, kde by o Vánocích chyběl.

…k večeři nebýval kapr?

Kapr se dostal na štědrovečerní stůl před více než půl stoletím. Dříve se na Štědrý den večeřelo to nejlepší, co za rok hospodářství přineslo. Byla to třeba hustá polévka, pak přišel houbový kuba, hrachová kaše, placičky s medem, nebo ovoce. Každý kraj měl jiné jídlo.

Zdroj: Božena Šimková: Barevný rok

VÁNOČNÍ KVÍZ

1. Ve kterém městě se narodil Ježíš?

a) v Praze
b) v Jeruzalémě
c) v Betlémě

2. Jak se jmenovala Ježíšova maminka?

a) Marie
b) Magdalena
c) Ludmila

3. Kam maminka Ježíše položila, když se narodil?

a) do postýlky
b) do inkubátoru
c) do jeslí

4. Jak našli tři mudrci cestu k Ježíšovi?

a) zeptali se pocestných
b) vedla je hvězda
c) šli náhodou kolem

5. Existuje dodnes město Betlém a kde ho najdeme?

a) ano, v Jordánsku
b) ano, v Izraeli
c) neexistuje

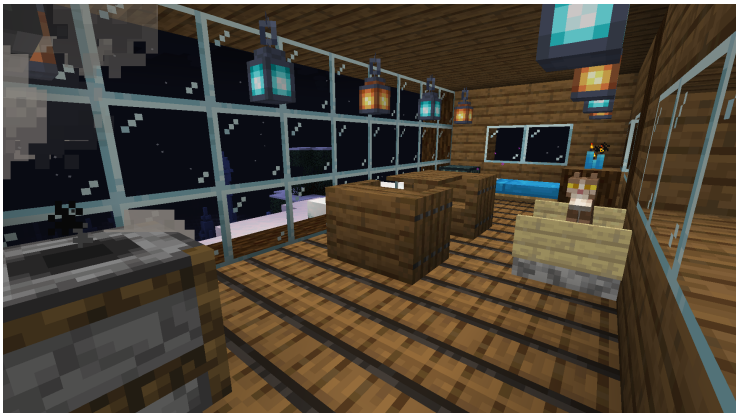
Řešení: 1. a), 2.a), 3 c), 4. b), 5 b)

MINECRAFT

Zimní Minecraft

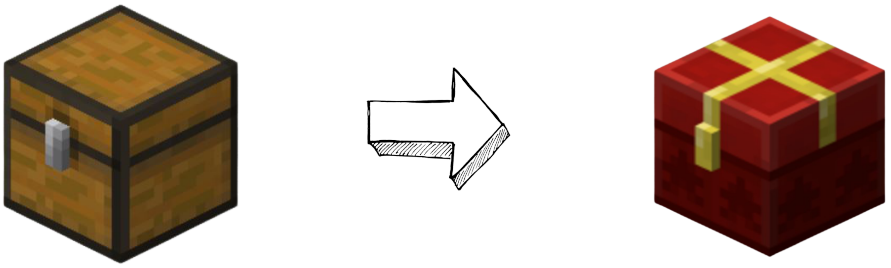

V Minecraftu se dá stavět i v zimní krajině. Zimní krajina se dá najít pěšky, nebo se do ní můžete teleportovat. To uděláte tak, že zadáte /locatebiome snowy_planes do chatu, ale musíte u toho mít zapnuté cheaty. Pokud se vám to už povedlo, můžete si postavit dům v zimní krajině jako já.

Uvnitř domu se nachází udírna, stůl s židlemi, postel, truhla a samozřejmě moje kočka Elsa. A kdybyste se báli, že vám dům spoluhráči rozbijí, postavte podlahu ze slabů a do nich nalijte vodu! Dům tak bude odolnější.

Truhla se dá vyrobit a slouží ke skladování itemů.
Víte, že v den Vánoc se v Minecraftu změní textura truhly na dárek?

Tobi

Průvodce světem jídla

Restaurace Buddha

Tentokrát jsem navštívil indickou a nepálskou restauraci Buddha, přímo v centru Plzně.

V menu můžete najít typická indická a nepálská jídla. Maso, které v indické kuchyni nenajdeme, je hovězí maso. Kráva je považována za posvátné zvíře, kterému nesmí být ublíženo.

Protože se blíží Vánoce, moje volba byla rybí korma s česnekovým chlebem naan. Omáčka byla jemná, smetanovo-kokosová a moc mi chutnala. Příště bych ale raději volil kuřecí maso, místo rybího 😊.

Restauraci mohu opět doporučit.

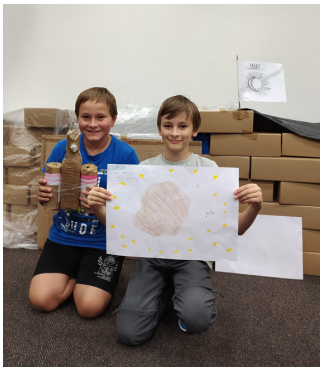
Tobi

RECENZE PŘÍMĚSTSKÝCH TÁBORŮ 2021

Tábor Základna Mars 1

Další tábor, který jsem zažil, byl v Techmánii na vesmírné téma Základna Mars 1.

Během tábora jsem se naučil spoustu zajímavostí o planetách naší sluneční soustavy. Vyzkoušel jsem si simulaci přípravy letu na Mars, dozvěděl jsem se, co astronauti potřebují na cestu a co je nutné pro přežití na rudé planetě.

Také jsme hráli jsme různé zábavné hry. Nejvíc se mi líbily filmy v planetáriu. Nelíbily se mi dlouhé přestávky a čekání, než ostatní dokončí činnosti.

Tábor jsem si užil a doporučil bych ho těm, které zajímá vesmír.

Tobi

ROZHOVOR S MGR. JIŘÍM ORNOU

O víkendu jsem se potkal s ředitelem Západočeského muzea v Plzni, archeologem Mgr. Jiřím Ornou a položil jsem mu několik otázek.

Jak jste se stal archeologem a potom ředitelem muzea?

Když jsem skoro před třiceti lety po gymnáziu nastupoval do muzea a vybral jsem si oddělení středověku, tak jsem zjistil, že mě středověk baví. Vystudoval jsem archeologii a začal dělat archeologa. Když skončil předchozí ředitel, přihlásil jsem se do konkurzu a konkurz jsem vyhrál.

Co jste našel nejzajímavějšího při svých výzkumných činnostech?

Asi nejcennější nález je denár Boleslava III. (kolem roku 1003), což je asi jeden ze dvou existujících exemplářů této mince na celém světě. Byl nalezen při vykopávkách ve Starém Plzenci a je uložen v depozitáři Západočeského muzea.

Byl jste na nějaké archeologické výpravě v zahraničí?

Nebyl, protože se specializuji na archeologii českého středověku, tak na zahraniční výpravy nevyjíždíme.

Našel už jste nějakou kostru?

Vzhledem k tomu, že jsem za posledních deset let nevylezl z pohřebiště, tak jsem našel spoustu koster. Například v Plzni U Zvonu, tam se našlo asi 240 hrobů.

Kolik sbírkových předmětů je v muzeu a chystá se v muzeu nějaká výstava pro děti?

Muzeum má více než 2 miliony sbírkových předmětů. Příští rok plánujeme výstavu o středověké keramice, kde by měl být prostor pro děti. Snažíme se dělat výstavy tak, aby byly zajímavé i pro školy.

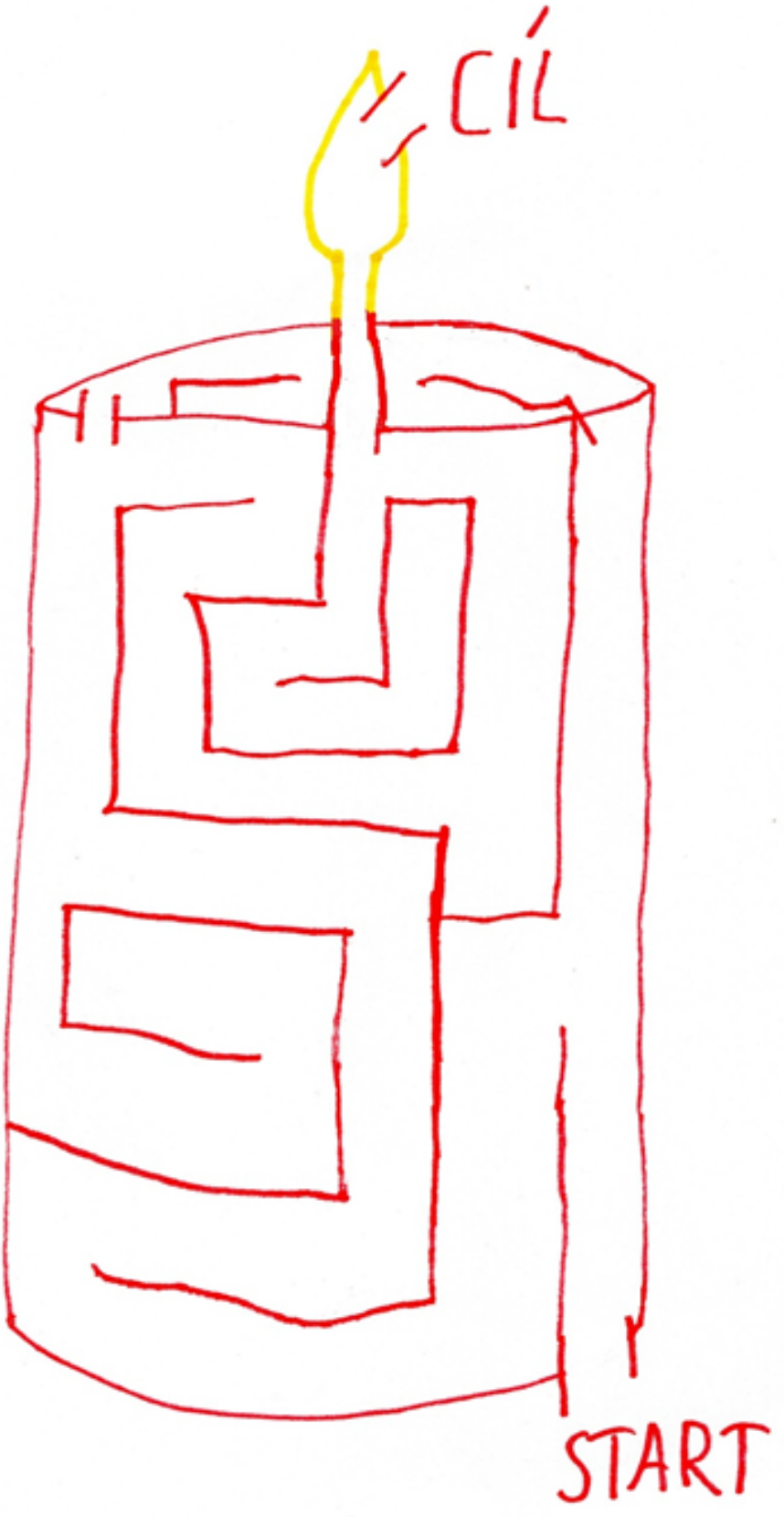
Blíží se Vánoce. Jaký vánoční zvyk máte nejraději?

Nejraději na Vánocích mám, že se potkávají lidé, kteří se dlouho neviděli.

Tobi

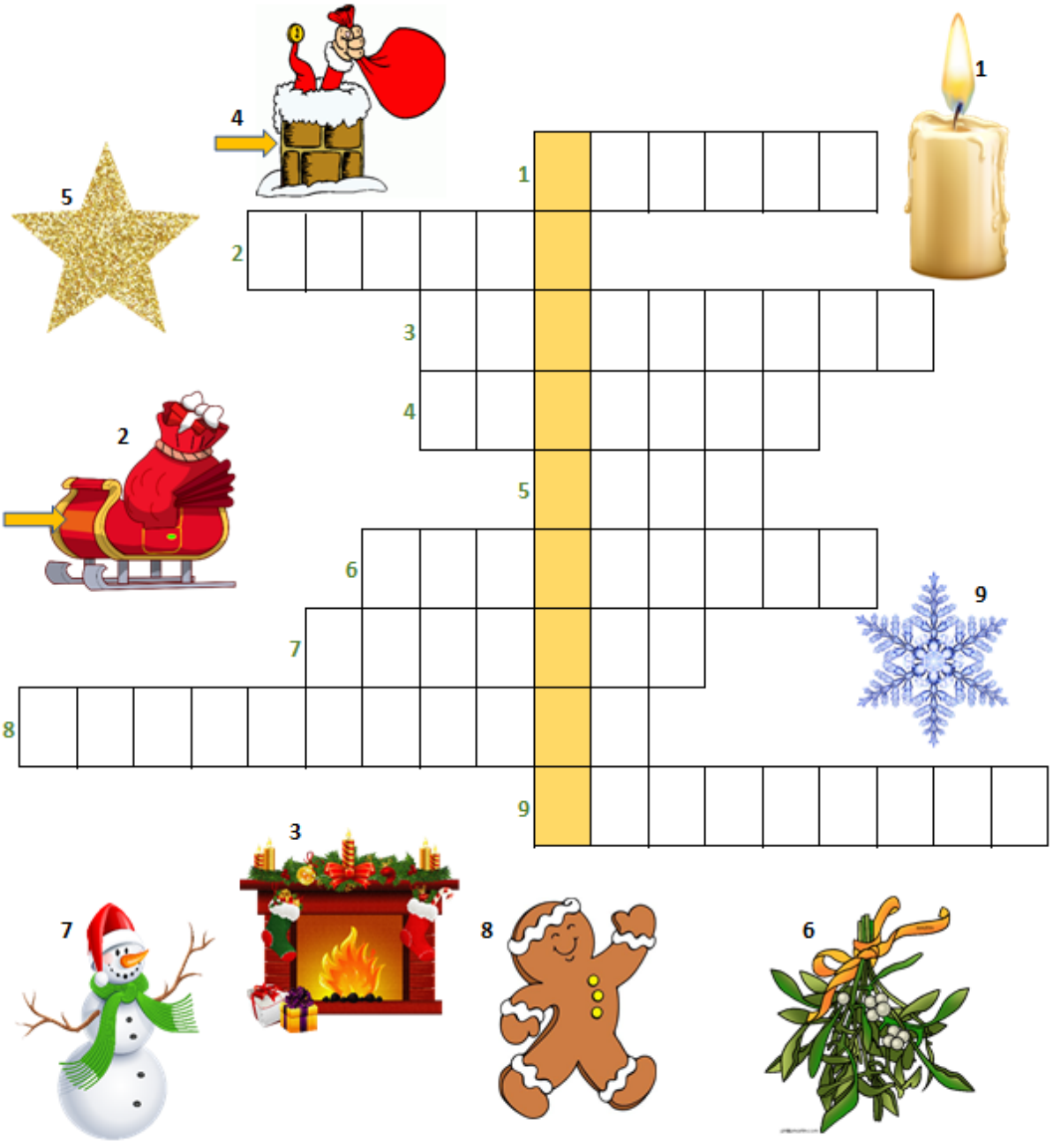
SOUTĚŽ PRO 1. - 2. TŘÍDU

Najděte cestu bludištěm od startu do cíle. Pokud úkol vyřešíte, ukažte ho Tobimu nebo Tomovi. Prvních 7 úspěšných řešitelů dostane odměnu.

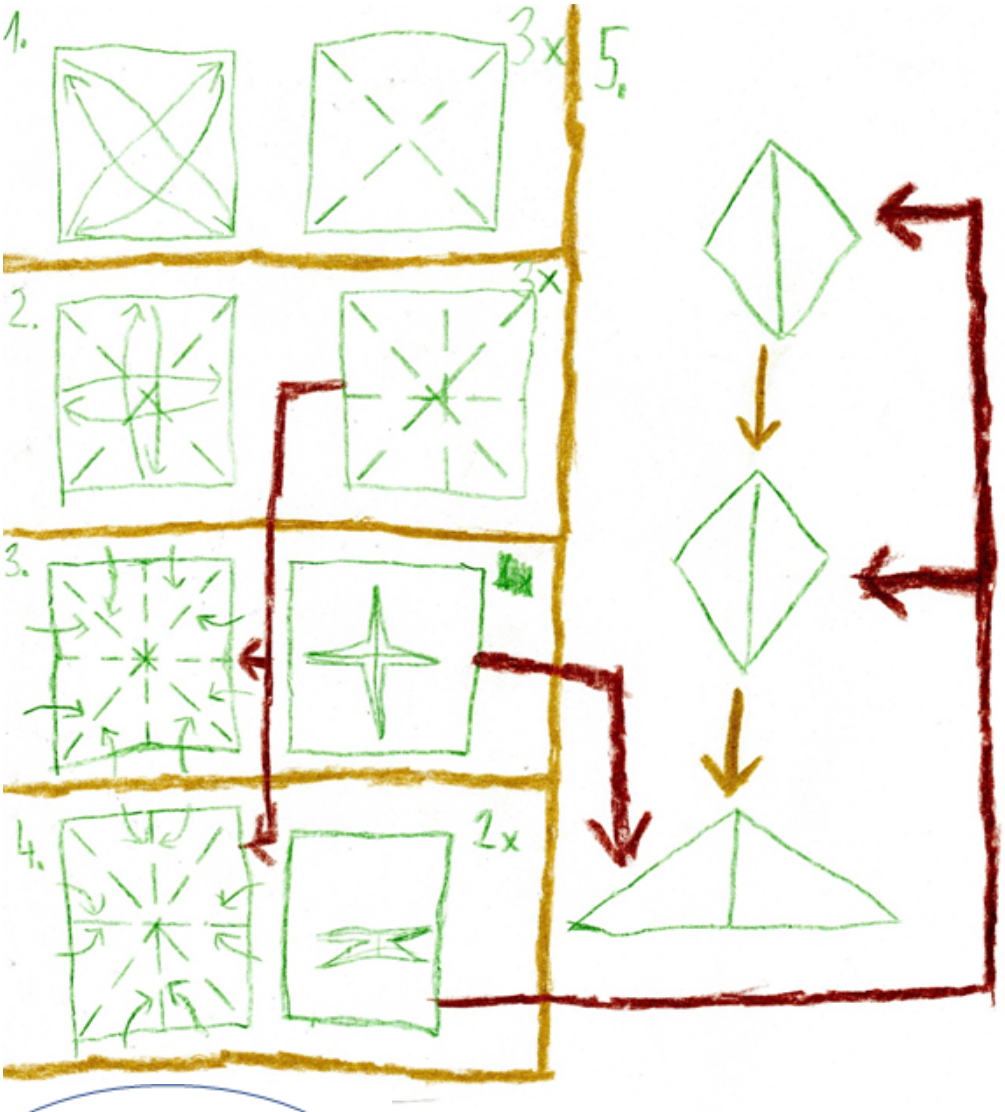
SOUTĚŽ PRO 3. - 4. TŘÍDU

Vyplňte křížovku podle obrázků. Hledané výrazy jsou v angličtině. Tajenku ukažte Tobimu nebo Tomovi. Prvních 10 luštitelů dostane odměnu.

VÁNOČNÍ ORIGAMI

TIP: Jestli chcete, aby váš stromeček vypadal lépe, můžete horní díl složit z menšího čtverce než prostřední a spodní.

VTIPY

O Vánocích říká maminka Pepíčkovi: „Pepíčku, zapal vánoční stromeček."

Za chvíli přijde Pepíček a povídá: „A svíčky taky?"

☺

„Koupím ti, mami, k Vánocům nějakou hezkou čajovou konvici."„Ale já už jednu mám, Pepíčku."

„Už ne."

☺

„Vstávej, Františku, už je bílý den," budí chlapce o Vánocích babička.

Franta mrzutě povídá: „No a? Sníh už je přes dva týdny."

☺

Zlobí se paní Novotná na běžeckém okruhu v Linci: „Ta linecká kolečka jsem si představovala trochu jinak!"

☺

Policista kupuje pro pejska obojek, ale jaksi se nemůže rozhodnout, jaká velikost je zapotřebí.

„Tak přijďte s pejsánkem," radí prodavačka.

„Co vás nemá, to má být pro něj překvapení na Vánoce!"

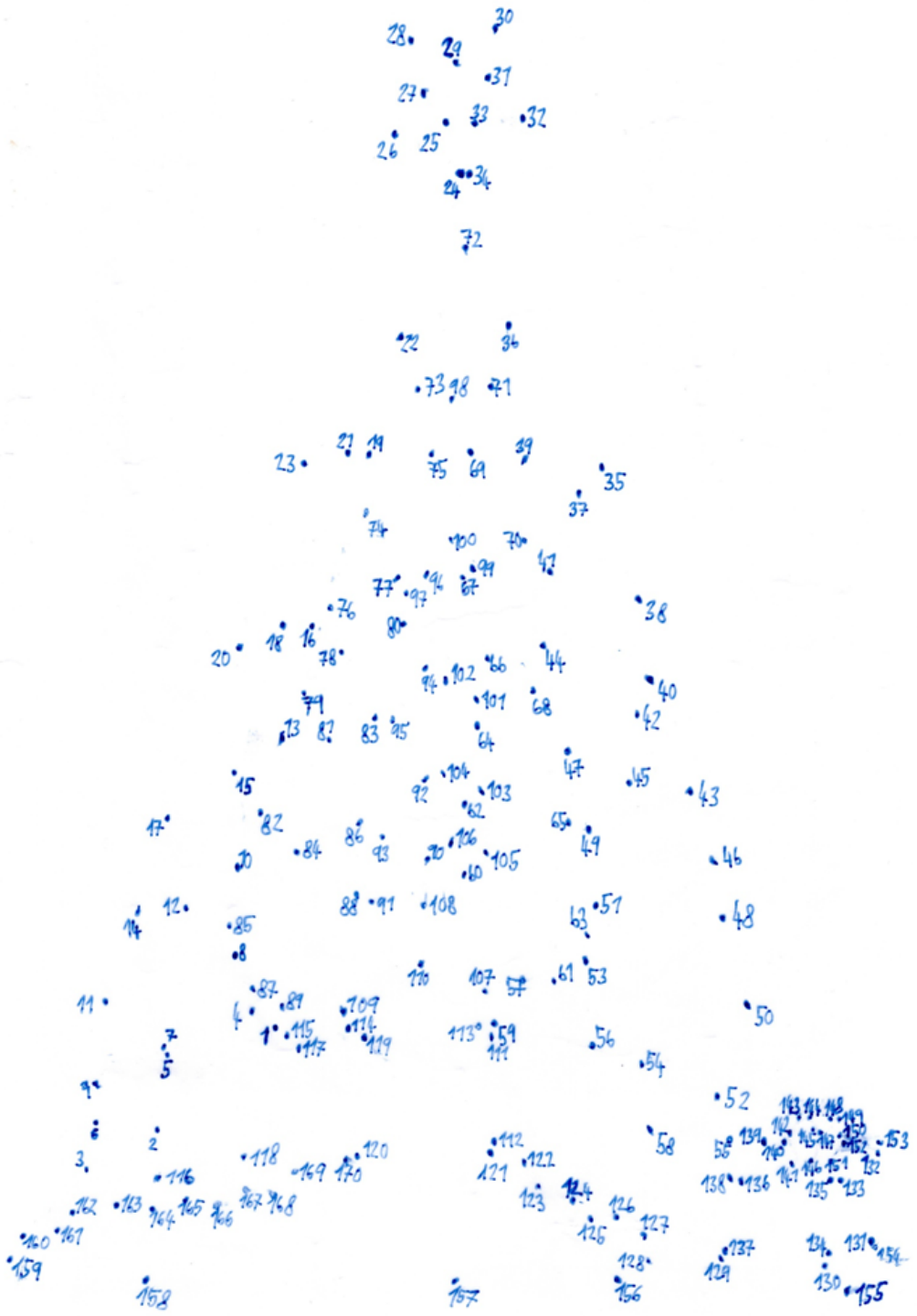
☺

Jak se správně říká starému sněhulákovi? Louže.

☺

Chlubí se Frantík: „Na Vánoce se těším také proto, že máme ve vaně kapra a já se týden nemusím mýt."

SPOJOVAČKA

VÁNOČNÍ ZVYKY

Lití olova

Potřebné věci: olovo, nádoba s vodou, svíčka, plechová lžíce

Postup:

1. Zapalte svíčku.
2. Dejte do lžíce malý kousek olova.
3. Lžíci držte nad svíčkou, dokud se olovo neroztaví.
4. Roztavené olovo pomalu nalijte do nádoby s vodou.

Můžete zkusit vymyslet, co vzniklé tvary mohou představovat a co vás čeká v příštím roce.

Krájení jablka

Potřebné věci: jablko, (nůž)

Postup:

Jablko vodorovně rozkrojte přímo v jeho středu.

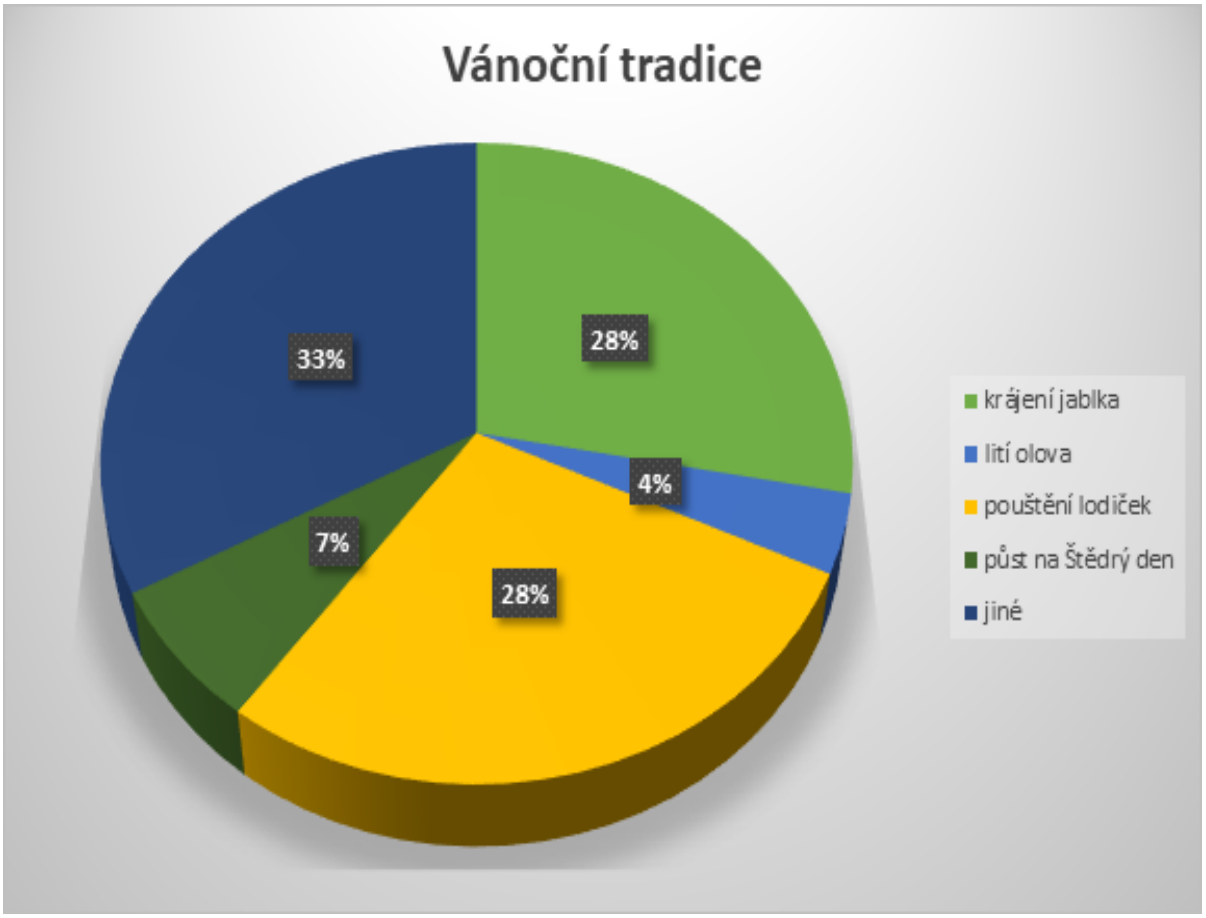
Pokud bude „symbol" uprostřed rozkrojeného jablka připomínat hvězdičku, budete mít v příštím roce štěstí a budete zdraví.

Pokud ale bude připomínat křížek, znamená to nemoc.

PRŮZKUM

Dělali jsme průzkum ve čtvrté a páté třídě ohledně dodržování vánočních tradic. Zeptali jsme se spolužáků, které vánoční tradice doma dodržují.

Tady jsou výsledky průzkumu:

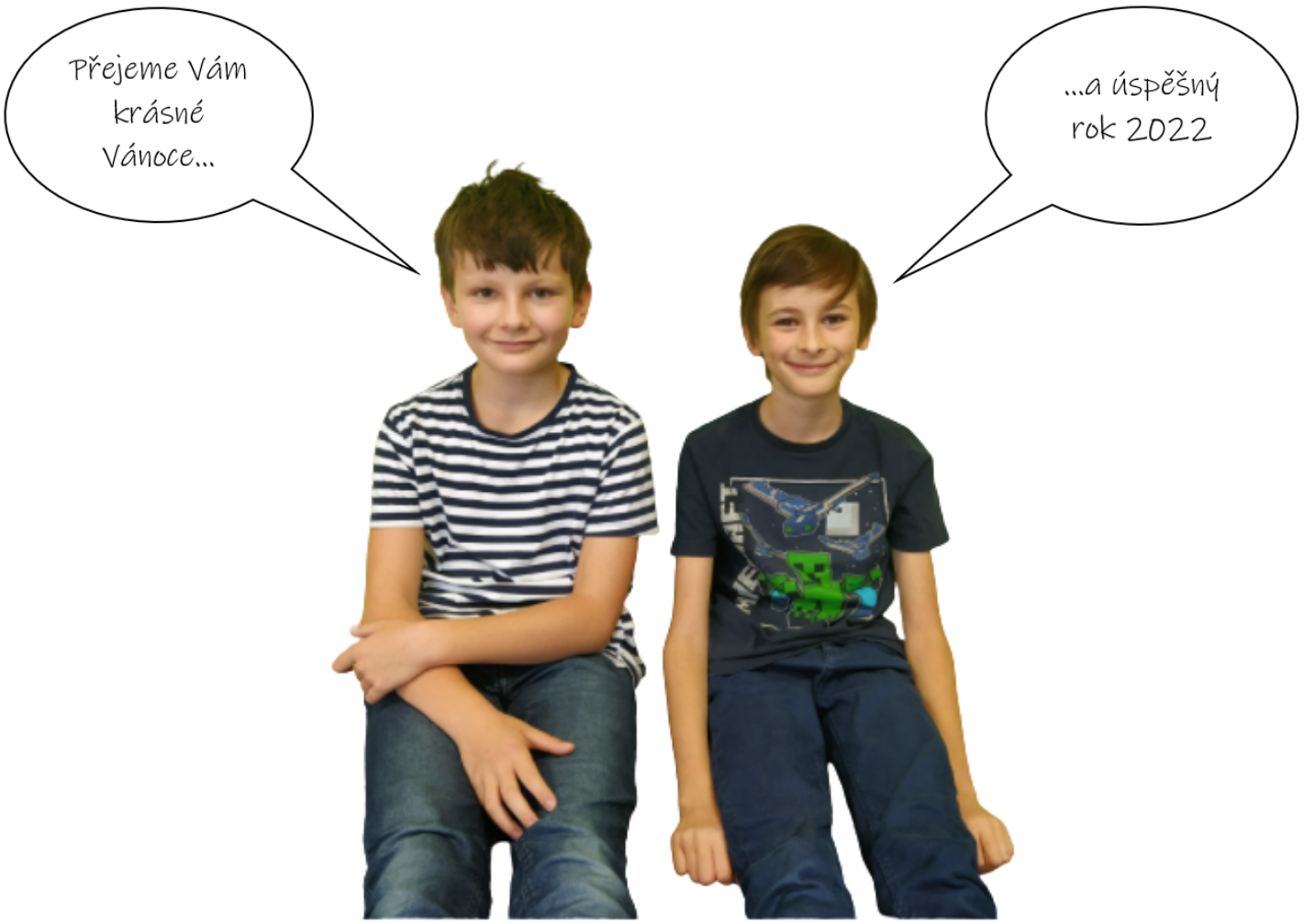

V PŘÍŠTÍM VYDÁNÍ

V příštím vydání se můžete těšit na:

- stavění v Minecraftu
- zavedu Vás do mexické restaurace
- připravíme si pro Vás další zajímavý rozhovor
- doporučím ti další příměstský tábor
- soutěže
- vtipy

a mnoho dalšího 😊.

Tom a Tobi